

**VOOR
JEZELF**

**VOOR
ELKAAR**

**VOOR
KERKRADE**

SP.

Verkiezingsprogramma 2018

Mensen in plaats van stenen

MENSEN IN PLAATS VAN STENEN

Het Verkiezingsprogramma van de SP Kerkrade Gemeenteraadsverkiezingen 2018

De gemeente Kerkrade heeft de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in het centrum, in grote en dure projecten zoals de campus, het centrumplan en het cultuurcluster. Tegelijkertijd is er veel bezuinigd op het sociale domein. De SP wil dit omdraaien. Mensen gaan vóór stenen. De SP is een partij die politiek niet alleen vóór de mensen wil bedrijven, maar vooral met de mensen. Mensen moeten zo veel mogelijk invloed kunnen uitoefenen op hun eigen woon-, werk- en leefomgeving. De SP wil ervoor zorgen dat alle burgers tot hun recht komen. Dat wil zeggen dat de gemeente de voorwaarden moet creëren om dit mogelijk te maken, zoals goede inspraak, voldoende bestaansmiddelen en toegang tot publieke voorzieningen.

De SP staat voor: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit

- **Een menswaardige samenleving. Dat is een samenleving waarin de burgers met respect worden behandeld door de instituties.** Vooruitgang begint bij het bestrijden van achterstand. De SP staat van oudsher bekend als een partij van de mensen en niet van de elite.
- **Gelijkwaardigheid. Ieder mens doet ertoe.** We laten niemand achter. Goede zorg is persoonlijk, kleinschalig en voor iedereen beschikbaar. **Zorg is een recht** en geen product om winst mee te maken. Wie werkloos of arbeidsongeschikt wordt, krijgt de steun die nodig is.
- **Solidariteit.** We zorgen dat er voldoende voorzieningen in de wijken zijn voor jong en oud en waar het ook voor mensen met een beperking goed leven is. We knokken voor betaalbare woningen en een veilige en gezonde leefomgeving.

Dit zijn onze speerpunten:

1. Genoeg geïnvesteerd in het centrum! Nu zijn de wijken aan de beurt.

De SP vindt dat er te veel geld in het centrum is geïnvesteerd. Nu is het tijd voor het verbeteren van de leefomgeving in de wijken. We willen geen Center Court dat 36 miljoen euro kost. Het huidige zwembad moet blijven en worden gerenoveerd. Er komt een budget bij de gemeente om initiatieven van buurtbewoners voor hun eigen wijk te ondersteunen.

2. Genoeg geïnvesteerd in stenen! Nu zijn de mensen aan de beurt.

Door de miljoenen uitgaven van de laatste jaren zijn de financiën van Kerkrade onder druk komen te staan. Het tekort in het sociaal domein in 2017 zal minimaal € 5 miljoen bedragen. Het zittende college wenst dit bedrag uitsluitend in het sociale domein te bezuinigen. De SP maakt een andere afweging: wij halen het geld voor de tekorten in het sociale domein eerst weg bij andere posten. **Eerst mensen, dan stenen!** We willen dat iedereen op een menswaardige manier oud kan worden en daarom willen we zorgbuurthuizen dicht bij de mensen en gaan we onderzoeken wat de voordelen zijn van het organiseren van de thuishulp door de gemeente zelf.

3. Niets meer in het geniep! Het woord is aan de burger.

Niet het college en de burgermeester bepalen waar het geld naar toe gaat, maar de raad! Zij dienen te beslissen of de burgemeester zijn gewilde standbeeld krijgt, of Roda kunstgras. De burgers worden uitgedaagd om mee te praten over zaken die hen zelf aangaan. Er komen buurtambtenaren om het contact tussen de buurten en de gemeente te verbeteren.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING: MENSEN IN PLAATS VAN STENEN 1

1. BESTUUR EN FINANCIEN 3

2. SOCIAAL BELEID 5

3. WERK 7

4. WIJKEN EN LEEFBAARHEID 9

5. WONEN 10

6. ONDERWIJS 11

7. SPORT EN CULTUUR 12

8. OPENBAAR VERVOER EN WEGEN 13

9. MILIEU EN DUURZAAMHEID 14

1. BESTUUR EN FINANCIËN

Transparant bestuur

In Kerkrade wordt de gemeenteraad in sommige gevallen pas achteraf door het college geïnformeerd over besluiten met soms grote financiële consequenties in situaties waarin er geen budget voor deze uitgaven. Wij vinden dit onjuist en willen dat hier verandering in komt. Op deze manier zijn een aantal dubieuze besluiten genomen, zoals over het standbeeld van de burgemeester en nieuw kunstgras voor Roda. Ook zijn er de laatste jaren te veel en te vaak vergaderingen van de gemeenteraad in het geheim geweest, zoals over het Centrumplan en de Campus. **De SP wil dat Kerkrade stopt met deze onnodige geheimzinnigheid, de raad en de burgers moeten tijdig en volledig geïnformeerd worden.**

- De SP wil dat de regels (verordeningen) in Kerkrade zodanig worden aangepast, dat de gemeenteraad altijd besluit waar het gemeentelijk geld aan wordt uitgegeven.
- De gemeente moet stoppen met onnodige geheimzinnigheid in Kerkrade. Indien volgens de WOB geheimhouding noodzakelijk is, dan moet uitgebreid gemotiveerd worden waarom iets geheim moet blijven en voor hoe lang.
- Als de discussie over gemeentelijke herindeling aan de orde komt, dan moet dit openbaar in de gemeenteraad worden besproken en niet in achterkamertjes.
- De SP is niet op voorhand voor of tegen een gemeentelijke herindeling. Uit onafhankelijk onderzoek moet blijken wat de voordelen en meerwaarde van een eventuele herindeling zijn. De inwoners van Kerkrade moeten vroegtijdig betrokken worden bij eventueel onderzoek naar en besluitvorming over een gemeentelijke herindeling.

Burgerinitiatieven

Veel Kerkradenaren hebben goede ideeën over hun buurt. Initiatieven van burgers moeten serieus genomen worden. Of het nu om een plantsoentje, een speeltuin, zorg voor buurtgenoten of duurzame energieopwekking gaat. Door betrokkenheid bij de eigen wijk worden mensen weer meer eigenaar van de eigen woon- en leefomgeving. Actief burgerschap en burgerparticipatie zijn alleen mogelijk met een goede wisselwerking tussen burgers, verenigingen, organisaties en de gemeente. **De gemeente moet inwoners veel meer ondersteunen en helpen wanneer zij zelf ideeën hebben of initiatieven willen ondernemen.**

- De SP wil dat de gemeente actief contact zoekt met de belangengroeperingen in Kerkrade en hun standpunten en wensen voor de toekomst inventariseert en meeneemt in het te voeren beleid.
- De SP wil dat de gemeente burgerinitiatieven gaat ondersteunen door inzet van netwerken, kennis en (indien nodig en gewenst) financiële middelen. De provincie ondersteunt deze ontwikkeling vanuit de Sociale Agenda en hier moet Kerkrade bij aanhaken. De SP wil dat de gemeente een budget vrijmaakt om initiatieven van bewoners ter verbetering van hun buurt te ondersteunen.
- De SP wil dat de gemeente haar eigen toegankelijkheid kritisch onderzoekt. Wat werd er tot nu toe gedaan met de klachten van burgers? Wat kan de gemeente daaraan verbeteren? De SP wil dat de gemeente reageert op elke klacht en binnen een redelijke termijn aangeeft wat er met de klacht is gedaan.
- De SP wil onderzoeken of en hoe de inspraak van de cliëntenraad of toekomstige Wmo-raad verbeterd kan worden. Daarom moet de gemeente de leden van de inspraakorganen regelmatig tijdens commissie- en raadsvergaderingen uitnodigen om verslag te doen van de stand van zaken.

Financiën

Kerkrade leeft de laatste jaren op te grote voet door forse bedragen te lenen. Door de enorme uitgaven aan bouwprojecten en prestigeprojecten van de laatste jaren zullen forse bezuinigingen noodzakelijk zijn. De laatste zes jaar is er meer dan 60 miljoen euro geleend, waardoor de totale schuld van de gemeente meer dan 100 miljoen euro gaat bedragen. Dit heeft grote gevolgen voor de toekomst. De leningen worden nu afbetaald door nieuwe hogere leningen af te sluiten. Alleen al aan rente en aflossing moet er jaarlijks ongeveer 7 miljoen worden opgehoest. Geld dat we niet kunnen inzetten voor onze burgers. Het spreekt vanzelf dat we naar een situatie toe moeten, die ook op lange termijn houdbaar is. **De gemeente moet geen nieuwe geldverslindende prestigeprojecten meer starten.**

- De gemeente moet streven naar een structureel evenwicht van inkomsten en uitgaven, zonder nieuwe leningen af te sluiten en zonder de reserves van de gemeente jaar in jaar uit aan te spreken. De SP wil dat solvabiliteit niet lager wordt dan 30%.
- Er gaat een streep door de plannen voor het Center Court (geraamde kosten € 36 miljoen) indien hiervoor onnodig opnieuw miljoenen moeten worden geleend. Er mag geen geld worden gehaald uit het sociale domein voor andere zaken. In plaats daarvan worden het zwembad d'r Pool en de sporthal in Kerkrade-West gerenoveerd.
- De gemeente moet het inhuren van extern personeel en het aantal mensen met een flexibel contract terugdringen. Kerkrade moet streven naar maximaal 10% extern personeel, in lijn met de door de Tweede Kamer aangenomen norm hiervoor ("Roemernorm"). De SP wil dat de gemeente geen ambtenaren of externe deskundigen in dienst neemt, die meer verdienen dan een wethouder.
- Er moet worden bespaard op het gemeentebestuur. De SP wil maximaal 4 (fte) wethouders.
- Bij aanbestedingen eisen we dat de cao van de desbetreffende sector wordt nageleefd, ook bij onderaannemers en ZZP'ers.
- De SP wil dat alle cijfers en kengetallen, die aangeleverd kunnen worden voor de site 'waarstaatjegemeente.nl', ook daadwerkelijk worden aangeleverd door de gemeente. Hiermee wordt de gemeente transparanter en goed vergelijkbaar met andere gemeenten in het land.
- De gemeente moet de beslissing over hoe verder met het Campusgebouw niet langer uitstellen. Het gebouw staat immers al meer dan 5 jaar leeg.
- De SP is fan van Roda. Maar er zijn door de gemeente ten behoeve van Roda onverantwoord hoge risico's genomen. Hierdoor is een ongezonde verbondenheid tussen stad en club ontstaan. Het mag niet zo zijn dat door degradatie van Roda de gemeente door haar financiële hoeven zakt. De gemeente moet naar mogelijkheden zoeken om de risico's op termijn af te bouwen en binnen aanvaardbare proporties te brengen. Roda zal aan de financiële verplichtingen naar de gemeente moeten (blijven) voldoen.
- Geld dat de gemeente krijgt voor het bestrijden van armoede moet ook daadwerkelijk daaraan worden uitgegeven. De gemeente heeft met dit geld de mogelijkheid om armoede aan te pakken en de SP wil dat dit maximaal wordt ingezet.
- Er mag geen geld meer worden gehaald uit het sociale domein voor andere zaken, zoals voor het marktplein, wegen of bouwprojecten. Mensen gaan voor stenen!

2. SOCIAAL BELEID

Zorg

Niemand vraagt voor zijn plezier om hulp en steun of wil graag afhankelijk zijn van anderen om in zijn/haar levensonderhoud te voorzien. Daarom wil de SP dat de gemeente burgers, die een beroep doen op zorg of ondersteuning, met respect bejegt. Ook moet de gemeente burgers in principe vertrouwen en niet bij voorbaat als profiteurs of potentiële oplichters benaderen. De SP kiest voor persoonlijk maatwerk in plaats van onpersoonlijke bureaucratie. Voorkomen moet worden dat dure externe bureaus of ambtenaren, die niet medisch of als sociale professional zijn opgeleid, beslissen welke zorg nodig is.

De gemeente moet kijken naar de lange termijn en meer gaan investeren in preventie. Voorkomen is beter dan genezen! Ook moet de gemeente niet kiezen voor de goedkoopste zorg, maar voor de beste zorg. Waar mogelijk wil de SP onderzoeken of marktwerking in de zorg kan worden teruggedrongen. Zorg is immers geen product waar je winst op moet maken. Marktwerking in de zorg leidt tot concurrentie, in plaats van samenwerking tussen zorgaanbieders. Maar het is juist belangrijk dat jeugdhulpverleners en andere zorgverleners goed met elkaar samenwerken. De gemeente moet ook ten aanzien van zorg- en welzijnsinstellingen het uitgangspunt van vertrouwen hanteren. Wie het vertrouwen beschaamt, kan echter rekenen op een harde aanpak in de vorm van een fikse boete en een beëindiging van de samenwerkingsovereenkomst.

- We kunnen niet alle bezuinigingen op de Wmo en de jeugdzorg van het Rijk tegenhouden. Maar het uitgangspunt moet zijn dat er goede zorg blijft voor alle Kerkradenaren, die dat nodig hebben. Indien nodig moet de gemeente de financiële tekorten voor zorg aanvullen met middelen uit andere domeinen.
- De gemeente moet onderzoeken of en op welke manier de huishoudelijke zorg een gemeentelijke dienst kan worden en wat de mogelijkheden zijn om de verplichte aanbestedingen af te schaffen.
- De keukentafelgesprekken moeten worden gevoerd door sociale professionals of door ambtenaren die hiervoor zijn opgeleid. Het doel van de gesprekken moet zijn: zorg en ondersteuning op maat.
- De gemeente moet onderzoeken hoe een gemeentelijk basispakket voor thuiszorg, dagbesteding en ondersteuning voor mantelzorg (respitzorg) kan worden ingevoerd.
- We oormerken onze zorggelden. Als er aan het eind van het jaar een onderschrijding van de begroting is (d.w.z. er is meer begroot dan uitgegeven), dan blijft het geld beschikbaar voor de zorg.
- Tarieven voor zorg moeten vastgesteld worden op basis van een goede kwaliteit van zorg en op basis van de laagste prijs. Goede basistarieven voorkomen faillissementen en gedwongen ontslagen.
- De indicatie voor zorg mag alleen gesteld worden door ervaren beroepskrachten, zoals de wijkverpleegkundigen of hiervoor opgeleide gemeentelijke ambtenaren. Zij hebben alle kennis en kunde in huis om te beoordelen welke zorg en voorzieningen nodig zijn.
- De SP is tegen graaiende bestuurders in de zorg en wil dat de gemeente zorgaanbieders afrekent op hoge beloningen aan de top. We eisen van zorgbestuurders dat ze niet meer verdienen dan een minister.
- De SP wil dat de gemeente meer inzet op samenwerking tussen zorgaanbieders. Overleg met en tussen de zorg- en welzijnsinstellingen moet worden geïntensiveerd.
- De gemeente moet erop inzetten om alle overbodige bureaucratistische rompslomp af te schaffen. Niet elke zorghandeling moet worden gerapporteerd. Die tijd kan beter besteed worden aan daadwerkelijke zorg. Controleren kan ook steekproefsgewijs. Dat is efficiënter en goedkoper.
- De gemeente moet meer aandacht en middelen beschikbaar stellen voor de sociale wijkteams en onderzoeken hoe ze efficiënter kunnen samenwerken.
- De SP wil dat de gemeente zich inzet om de toegankelijkheid van belangrijke voorzieningen op peil te houden en waar nodig te verbeteren, zoals geboortezorg, tandzorg en huisartsenzorg. Ook moet de gemeente zich blijven inzetten om een post voor spoedeisende hulp in Kerkrade te krijgen.

Armoedebeleid

In Kerkrade groeien in vergelijking met de rest van het land twee maal zoveel kinderen op in armoede. Dit is een situatie die we nooit mogen accepteren. Dit kan alleen worden doorbroken door structurele verbeteringen. De SP wil dat de sociale wijkteams dit tot hun hoogste prioriteit maken. **De gemeente moet de kinderarmoede aanpakken en ervoor zorgen dat kinderen zo min mogelijk lijden onder de financiële problematiek van ouders of verzorgers.** Dit is een topprioriteit, want alleen zo kunnen we de neerwaartse spiraal van eenmaal arm, altijd arm, doorbreken.

Tachtig procent van de mensen die gebruik maken van de Wmo heeft een laag inkomen. Steeds vaker zien we dat mensen afzien van (een deel van de) zorg of van andere noodzakelijke voorzieningen, simpelweg omdat ze dit niet meer kunnen betalen. De gemeente heeft de taak om mensen met weinig geld en hoge zorgkosten te ondersteunen.

Het gemiddelde gezinsinkomen in Kerkrade is ten opzichte van de rest van Nederland erg laag. Het gevaar ligt op de loer dat mensen daardoor in financiële problemen komen. Het is van belang dat er wordt ingezet op schuldpreventie en dat schulden in een zo vroeg mogelijk stadium worden aangepakt. Goede schuldhelpverlening moet laagdrempelig en toegankelijk worden. De voedselbanken doen goed en zeer noodzakelijk werk, maar toch zouden ze niet nodig moeten zijn. **De SP wil dat de gemeente alles in haar werk zet, zodat de komende jaren minder mensen zijn aangewezen op de voedselbank!**

- De gemeente moet een aantal belangrijke voorzieningen toegankelijker maken voor minima, zoals gratis sport- en cultuuractiviteiten, een gratis ID-kaart en een bijdrage voor kinderopvangkosten.
- Om kinderen van minima ook kans te geven om te sporten, moeten bijkomende kosten als sportkleding en -schoeisel extra worden vergoed. De ervaring is dat deze kosten de grootste belemmering vormen voor deelname aan verenigingen.
- Geen enkel gezin mag vanwege financiële problematiek op straat worden gezet. Evenmin mogen gezinnen afgesloten worden van nutsvoorzieningen zoals water, elektra en gas. We willen dat woningbouwcorporaties en nutsvoorzieningen gaan melden aan de gemeente wanneer er sprake is van een problematische betalingsachterstand, zodat er tijdig kan worden ingegrepen en afsluiting of huisuitzetting kan worden voorkomen.
- Veel mensen die recht hebben op toeslagen kunnen de weg daar naartoe niet vinden. De SP wil dat de gemeente zich meer gaat inspannen, zodat iedereen die voor toeslagen in aanmerking komt deze ook daadwerkelijk krijgt. We willen dit bereiken door goede voorlichting, eenvoudige aanvraagprocedures, maar ook door een proactieve benadering van ambtenaren.
- De SP wil de eigen bijdrage in de Wmo voor minima afschaffen en de compensatie voor minima met betrekking tot de zorgpremie verhogen.
- De gemeente wordt regievoerder in de schuldhelpverlening. Uitbesteden van deze taak aan particuliere bureaus moet zoveel mogelijk worden tegengegaan. De gemeente moet een lijst bijhouden van bewindvoerders en stelt criteria op om deze te beoordelen.
- De SP wil dat de boete op het te laat betalen van gemeentebelastingen en andere schulden aan de gemeente wordt afgeschaft. Alleen de daadwerkelijke kosten of schulden moeten worden terugbetaald. Iedereen met een schuld bij de gemeente wordt uitgenodigd voor een gesprek en krijgt een betaalregeling op maat.
- Het ontmoedigingsbeleid van de gemeente, door het aanvragen van uitkeringen te vertragen en nauwelijks tot geen voorschotten te verstrekken, moet zo snel mogelijk worden beëindigd. De mensen die aangewezen zijn op deze voorzieningen moeten met respect worden behandeld en hun aanvraag moet zo soepel mogelijk worden afgehandeld.
- De SP wil dat de gemeente problematische schulden van jongeren overneemt indien ze daar zelf niet meer uitkomen, in ruil voor deelname aan een werk- of studietraject en afbetaling naar vermogen.
- De gemeente moet zich actief inzetten om het rentepercentage van leningen bij de Kredietbank Limburg fors te verlagen. De huidige percentages zijn absurd hoog en jagen de kwetsbare groep die hiervan gebruik maakt nog meer in de ellende.

3. WERK

Banen

De Limburgse economie is flink aangetrokken. Dit betekent tevens een groei in de werkgelegenheid. Het is van het grootste belang dat ook Kerkrade de kans krijgt om hiervan te profiteren. Maar dan moet de gemeente wel alles in het werk stellen om deze kans te pakken. Het tekort aan betaalde banen in Kerkrade bestaat al lange tijd en is mede de oorzaak van de grote problematiek waarmee Kerkrade kampt. Alleen door meer banen naar Kerkrade te halen, kunnen we het relatief grote aantal uitkeringen verlagen. **Kerkrade moet dus aantrekkelijker worden gemaakt voor nieuwe bedrijven en daarvoor moet de gemeente actief 'de boer op'.**

- De gemeente moet zich tot het uiterste inspannen om nieuwe banen naar Kerkrade te halen.
- De gemeente moet onderzoeken hoe zij zelf nieuw werk kan creëren. Dit kan door samen met woningbouwcorporaties een project te starten om huizen te renoveren en te isoleren. Maar ook door een gemeentecamping op te richten.
- De SP wil dat de gemeente onderzoekt hoe buurtwinkels en lokale coöperaties ondersteund en gestimuleerd kunnen worden.
- De subsidieregelingen die nu worden gegeven aan ondernemers in het centrum moeten ook voor de ondernemers in de wijken beschikbaar zijn. Verder moet de gemeente zorg dragen voor voldoende parkeergelegenheid.
- De gemeente moet lokale initiatieven ondersteunen door leegstaande panden tijdelijk tegen een lage vergoeding beschikbaar te stellen.

Ondersteunen werkzoekenden en arbeidsgehandicapten

Gemeenten krijgen geld om mensen naar werk te begeleiden en maatschappelijk te activeren, het zogenoemde participatiebudget. De gemeente moet deze taak serieus nemen en er alles aan doen om mensen aan de slag te helpen. Daarom moet de gemeente, waar mogelijk, de regievoerder zijn van de re-integratie. We moeten voorkomen dat mensen verplicht te werk worden gesteld met behoud van uitkering, zonder dat dit uiteindelijk leidt tot een baan. Een grote zorg vormen kwetsbare jongeren, die vaak zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt terecht komen. Om hen toch kansen te geven op de arbeidsmarkt moet de gemeente zich inzetten voor leerwerktrajecten binnen het onderwijsdomein. **Vrijwilligerswerk is geen loonarbeid en mag dit ook nooit verdringen.** Vrijwilligerswerk moet iets extra's zijn, iets toevoegen. Het mag nooit een vervanging zijn van reguliere banen.

- De SP wil dat de gemeente zich inspant om alle werkzoekenden actief te begeleiden in het vinden van een zinvolle dagbesteding.
- De SP wil dat arbeidsgehandicapten op een goede manier aan een baan worden geholpen. De gemeente moet het goede voorbeeld geven en zelf minimaal 5 procent arbeidsgehandicapten in dienst nemen.
- De sociale werkvoorziening blijft behouden. Deze kan tevens dienst doen als leer-werkplaats en om mensen met een arbeidsbeperking te bemiddelen naar werk bij een reguliere werkgever (garantiebanen). De gemeente volgt daarbij de landelijke cao "sociale werkvoorziening".
- Gedwongen tewerkstelling of een verplichte tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden wijzen we af, net als zinloze re-integratietrajecten. Er wordt niet gewerkt onder het minimumloon en er worden geen bestaande banen verdrongen door werken met behoud van uitkering.
- Uitkeringsgerechtigden mogen hun eigen re-integratietraject indienen. Reiskosten worden vergoed en kinderopvang voor sollicitatiegesprekken wordt mogelijk gemaakt voor minima.
- Als werken voor iemand geen reële optie is, dan moet er gezocht worden naar een andere vorm van participatie in de samenleving. We gaan ervan uit dat niemand graag langs de zijlijn staat. We ondersteunen mensen bij het zoeken naar een zinvolle dagbesteding.
- Ondersteuning van werkzoekenden wordt altijd uitgevoerd door betaalde professionals.

- Jongeren zonder uitkering die niet werken of studeren, moeten door de gemeente actief worden begeleid naar een beter toekomstperspectief. We laten niemand los en niemand vallen.
- De gemeente moet inzetten op betere samenwerking tussen leerplichtambtenaren en de mentoren van het VMBO en de ROC's, om te voorkomen dat jongeren vroegtijdig en zonder diploma de school verlaten.

4. WIJKEN EN LEEFBAARHEID

Wijken en buurten moeten een veilige plek zijn om in te wonen en te leven voor alle mensen, van oud tot jong, voor arm en rijk, maar ook voor mensen met een beperking. De gemeente kan een belangrijke rol spelen in het versterken van wijken en buurten. Maar dan moet de gemeente wel alle mogelijke middelen inzetten en samenwerken met bewoners en organisaties. **Daarom moet de gemeente de veiligheid en leefbaarheid in de wijken en buurten verbeteren, in samenwerking met het sociale wijkteam, de wijkagent en bewonersverenigingen.**

De SP vindt het belangrijk dat mensen oud kunnen worden in hun eigen buurt. Zeker nu veel verzorgingshuizen zijn verdwenen is hier grote behoefte aan. Investeren in zorgorganisaties in wijken, buurthuizen, maatschappelijk werk en jongerenwerk versterkt de sociale verbinding, voorkomt eenzaamheid en heeft een preventieve werking. **De gemeente moet kiezen voor kleinschalige zorgvoorzieningen in de wijk, in plaats van grote instellingen.** Kerkrade is een krimpgemeente. De vergrijzing in Kerkrade is relatief hoog in vergelijking met de rest van het land. De SP wil dat Kerkrade een seniorenvriendelijke gemeente wordt. Elk mens doet ertoe en iedereen heeft recht op goede zorg en een veilige leefomgeving. Dit betekent dat we voor ouderen extra werk moeten leveren om dit in Kerkrade waar te maken.

- In elke wijk behoort een goed functionerend gemeenschapshuis te zijn. Als een buurthuis niet geheel kostendekkend is, dan moet de gemeente helpen bij het zoeken naar slimme combinaties of in het uiterste geval financieel bijspringen.
- De gemeente moet kiezen voor kleinschalige zorg en ondersteuning in de buurt. De SP stelt voor om aan de slag te gaan met het initiatief voor Zorgbuurthuizen van SP-Kamerlid Marijnissen.
- De gemeente moet onderzoeken in hoeverre het instellen van een buurtambtenaar de verbinding met de gemeente kan verbeteren en de politieke participatie van burgers kan verhogen. Dat wil zeggen dat iedereen gestimuleerd wordt om zijn mening te laten horen en mee te denken en te praten over gemeentelijk beleid.
- De SP wil dat de wijkagent weer het aanspreekpunt en de vertrouwenspersoon in de wijk wordt.
- Het sociale wijkteam moet dagelijks bereikbaar zijn en regelmatig inspraakbijeenkomsten organiseren. Het wijkteam wacht niet af, maar gaat eropaf, zodra er klachten zijn rondom overlast. Iedereen moet het sociale wijkteam weten te vinden.
- De SP wil dat de gemeente de huidige pilot eenzaamheidsbestrijding evalueert en indien effectief voortzet.
- De gemeente moet in nauw overleg met de lokale KBO-afdeling en andere belangenverenigingen voor ouderen onderzoeken wat de behoeften van ouderen in Kerkrade zijn en haar beleid daarop laten aansluiten.
- Voorzieningen in de wijk zijn met name voor ouderen essentieel, zoals een pinautomaat, postkantoor, buurtsuper, openbaar vervoer, ontmoetingsplek of activiteitencentrum. De gemeente moet alle mogelijkheden aangrijpen zodat ouderen toegang blijven houden tot voorzieningen.
- De SP wil dat er voor de jeugd voldoende voorzieningen zijn in de buurt en activiteiten worden georganiseerd. Jongeren moeten de mogelijkheid krijgen om elkaar te ontmoeten in een veilige omgeving.
- De gemeente moet jongeren samen met het jongerenwerk en pro-demos stimuleren om op te komen voor hun eigen belangen. Als jongeren zelf met goede ideeën komen dan moet de gemeente actief bijdragen aan de uitvoering hiervan.
- Het aantal meldingen bij bureau Halt ligt in Kerkrade ruim 70% hoger dan het Limburgse gemiddelde. Samen met het wijkteam, de wijkagent en de buurtambtenaar kan de overlast direct worden aangepakt, maar kan vooral ook worden ingezet op het voorkomen ervan.
- De gemeente moet samen met het Veiligheidshuis gaan onderzoeken hoe we het aantal jongeren dat met justitie in aanraking komt, kunnen verminderen.
- De SP wil dat de gemeente het plan van de voormalige burgemeester van Amsterdam Van der Laan voor aanpak van recidivisten bekijkt en onderzoekt of een dergelijke aanpak ook in Kerkrade (of regionaal) uitvoerbaar is.

5. WONEN

Hoewel er veel leegstand is in Kerkrade, is er ook sprake van een tekort aan betaalbare woningen in de sociale huursector. Jongeren, mensen met een laag inkomen en tweeverdieners met een gezin die vanwege de inkomensgrens aangewezen zijn op de vrije sector, kunnen moeilijk passende woonruimte vinden. Door de jarenlange bezuinigingen op de zorg wordt een grote groep mensen gedwongen zelfstandig te wonen, zoals ouderen en mensen afkomstig uit de GGZ. Dit kan vaak niet zonder mantelzorg en extra zorg. Ook voor deze groep zijn onvoldoende woningen beschikbaar in combinatie met zorg in de buurt. Deze mensen zijn vaak aangewezen op een sociale huurwoning, waardoor het tekort in de sociale huursector nog groter wordt. **De SP wil daarom dat er meer goedkope en betaalbare woningen komen.**

- De gemeente moet samen met woningbouwcorporaties en de provincie afspraken maken om versneld woonruimte te creëren voor mensen met een laag inkomen en tweeverdieners die net boven de sociale huurgrens zitten.
- Mensen die afhankelijk zijn van zorg moeten in hun eigen buurt kunnen blijven wonen. Daarom moet de gemeente samen met woningbouwcorporaties zorgen voor voldoende (aangepaste) woningen voor deze groep.
- Ook voor mensen die niet meer bij zorginstellingen terecht kunnen en vaak gedwongen zelfstandig gaan wonen, moet er voldoende woonruimte komen.
- De gemeente moet alle medewerking verlenen, zodat er fatsoenlijke woonruimte beschikbaar is voor woonurgente, zoals mensen die door scheiding, huisuitzetting of andere problemen (tijdelijk) plotseling zonder woonruimte komen te zitten.
- De SP wil dat de gemeente afspraken maakt met woningbouwcorporaties over het beperken van huurverhogingen en het vergroten van de zeggenschap van huurders over hun woning.
- De gemeente moet erop toezien dat mensen die de woonlasten van hun woning niet meer kunnen betalen, snel naar een woning met lagere woonlasten kunnen verhuizen, zodat nog meer financiële problemen kunnen worden voorkomen.

6. ONDERWIJS

Goed onderwijs geeft kinderen goede kansen in hun leven. Het is daarom van groot belang dat de gemeente inzet op het versterken van het onderwijs, allereerst door breed middelbaar onderwijs terug te krijgen in Kerkrade. Doordat er alleen lager middelbaar onderwijs (VMBO) is in Kerkrade, bestaat het gevaar dat kinderen sneller kiezen voor het VMBO, terwijl ze een hoger niveau aankunnen. De afstand tot scholen mag nooit een drempel zijn bij de schoolkeuze. In het basisonderwijs moet de aandacht voor gezondheid voorop staan. Gezondere kinderen maken een gezondere toekomst. Daar hoort wat de SP betreft ook schoolzwemmen bij.

- De gemeente moet de mogelijkheden onderzoeken voor een brede scholengemeenschap, met brugklassen op verschillende niveaus. De vrijstaande leslokalen in Rolduc kunnen mogelijk als locatie dienen.
- In het basisonderwijs zorgen we voor een breed aanbod van verschillende schooltypes.
- Sport en bewegen behoren een vanzelfsprekend onderdeel van een schoolweek te zijn. De gemeente moet scholen ondersteunen die minimaal 3 uur per week bewegingsonderwijs organiseren, gegeven door een vakdocent.
- Daarnaast moet de gemeente scholen stimuleren om aandacht te besteden aan gezonde voeding en meer bewegen. Scholen kunnen bijvoorbeeld bewegend leren aanbieden en meedoen aan 'The Daily Mile'.
- Geen kind behoort de basisschool te verlaten zonder zwemdiploma. De gemeente moet zich samen met de scholen inzetten om schoolzwemmen weer mogelijk te maken.
- Laaggeletterdheid is een groot probleem in Kerkrade. De SP wil dat de gemeente de aanpak van laaggeletterdheid van de afgelopen jaren evalueert. Bij tegenvallende resultaten moet er een steviger actieprogramma worden opgezet.

7. SPORT EN CULTUUR

Voorzieningen in de wijk

Sporten is niet alleen gezond, maar draagt ook bij aan een samenleving met meer verbondenheid en minder sociale uitsluiting. De gemeente moet daarom investeren in voldoende accommodaties in de wijken. Jongeren, volwassenen en mensen met een beperking moeten alle mogelijkheden krijgen om deel te kunnen nemen aan sport. Kinderen moeten voldoende ruimte hebben om buiten te spelen. Speelplekken bevorderen integratie, sociale cohesie en veiligheid en dienen daarmee een belangrijke wijkfunctie. Een goed ingerichte buurt met ruimte voor spelen en bewegen, vergroot bovendien de leefbaarheid in dorpen en wijken.

- De gemeente moet per wijk in overleg gaan met de bewoners, om te bepalen aan welke voorzieningen er behoefte is. Alle ruimten die bruikbaar zijn om te sporten, zoals gymzalen en sportfaciliteiten in buurthuizen, kunnen hiervoor worden gebruikt.
- De gemeente moet investeren in gehandicaptensport en in de toegankelijkheid en bruikbaarheid van accommodaties voor ouderen en voor mensen met een beperking.
- Bij het opstellen van nieuwe (bestemmings)plannen moet de gemeente inzetten op voldoende groen en sport- en speelmogelijkheden voor kinderen.
- Het achterstallig onderhoud van de gebouwen en de infrastructuur op sportpark Kaalheide zijn zorgwekkend. De gemeente moet hier zo spoedig mogelijk onderzoek naar doen, in samenwerking met omwonenden en de verenigingen die er gebruik van maken. Op basis hiervan moet een toekomstvisie worden opgesteld.

Cultuur en recreatie

Kerkrade telt meer dan 40 harmonie/fanfareverenigingen, fluit- en tamboerkorpsen, wereldlijke koren, kerkelijke koren, school- en jeugdkoren, het muziekcollectief, een mandolinevereniging, een accordeonvereniging en een symfonieorkest. De muziekverenigingen zijn geworteld in de Kerkraadse samenleving en leveren een wezenlijke bijdrage aan het sociaal-culturele leven. Muziekverenigingen vangen jongeren op en bieden hen een zinvolle vrijetijdsbesteding. Zij leveren een belangrijk aandeel in de samenhang van onze gemeenschap.

- De gemeente moet samen met verenigingen onderzoeken wat er in de toekomst nodig is. Vervolgens moet samen met betrokkenen en belangenverenigingen het toekomstige cultuurbeleid worden opgesteld. Extra nadruk moet liggen op hoe ook kinderen en jongeren te interesseren zijn voor het bespelen van een instrument.
- De gemeente moet in gesprek gaan met Kerkraadse beeldende kunstenaars over wat kunst voor Kerkrade kan betekenen en op basis daarvan waar mogelijk de realisering van hun ideeën stimuleren.
- Het is goed dat de gemeente betrokken is bij evenementen. Maar de gemeente moet geen financiële bijdrage geven aan evenementen met een winstoogmerk.
- Bij de spreiding van evenementen moet er meer aandacht zijn voor de wijken, in plaats van alleen voor het centrum.
- De SP is tegen het aanpassen van het bestemmingsplan dat de aanleg van een golfbaan bij Abdijcomplex Rolduc mogelijk moet maken. De plannen voor een golfbaan op Rolduc hebben desastreuze gevolgen voor de cultuurhistorische waarde van de abdij en voor de natuur in de omgeving. De SP blijft daarom tegen een golfbaan op Rolduc.

8. OPENBAAR VERVOER EN WEGEN

Openbaar vervoer is een belangrijk middel om de economie te versterken, om toeristen naar Kerkrade te laten komen en is een schoner alternatief voor de auto. Goed openbaar vervoer is vooral ook van belang om wijken en buurten bereikbaar te houden. Doordat ouderen langer thuis moeten wonen en steeds meer voorzieningen uit de buurt verdwijnen, zijn goede verbindingen met bus en trein onmisbaar. Voor jongeren is een betrouwbare OV-verbinding een belangrijke voorwaarde bij hun schoolkeuze. De gemeente is niet direct belast met het organiseren van het openbaar vervoer, maar kan wel een belangrijke rol spelen in het opkomen voor de belangen van haar inwoners.

- De gemeente moet zich inzetten voor goed en betaalbaar openbaar vervoer. Voor plekken waar geen of te weinig bussen komen, moeten passende oplossingen worden gezocht in overleg met inwoners en reizigers.
- De inzet van vrijwilligers als chauffeurs op lijndiensten (in de zogeheten buurtbussen) wijzen we af. De gemeente moet inzetten op volwaardige busverbindingen met betaalde chauffeurs.
- Voor het doelgroepenvervoer is de gemeente wel direct verantwoordelijk. Hier moet kwaliteit altijd voor prijs gaan.
- De plannen voor het transferium rondom het geplande nieuwe treinstation Spekholzerheide (Kerkrade-West) mogen niet leiden tot een nieuw geldverslindend prestigeproject. De bereikbaarheid van Kerkrade-West staat voor de SP voorop. Daarom moet de gemeente bij dit project vooral inzetten op realisatie van het nieuwe treinstation en busverbindingen er naartoe.
- De provincie moet zich aan de gemaakte afspraken houden met betrekking tot de Buitenring. Bij aanpassingen aan de weg, bijvoorbeeld als gevolg van een nieuw tekort of onverwachte tegenslagen, mogen geen verdere verslechtingen ontstaan voor de leefbaarheid of natuur. De nu al forse bijdrage van de gemeente aan het project mag niet nog verder worden verhoogd.
- De wegen, fietspaden en wandelpaden die verstoord worden door de Buitenring moeten zo spoedig mogelijk worden hersteld.
- De SP wil dat na opening van de Buitenring de uitstoot van fijnstof, geluidsoverlast voor omwonenden en andere nadelige gevolgen van de weg worden onderzocht. De gemeente moet de resultaten van het onderzoek met de inwoners delen en samen met de provincie aan de slag gaan om de gevolgen aan te pakken.
- De gemeente moet haast maken met het opstellen van een nieuw verkeersplan. Dit mag niet langer vooruit worden geschoven.
- Bij verkeersdrukte worden eerst alle oplossingen op bestaande wegen onderzocht, zoals slimmer inrichten, beter afstellen verkeerslichten, stimuleren van fiets en openbaar vervoer. Pas als dat niet voldoende blijkt, wordt nieuw asfalt overwogen. Het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verminderen van overlast voor omwonenden staan voorop.

9. MILIEU EN DUURZAAMHEID

De SP wil dat iedereen een bijdrage levert aan het terugdringen van de CO₂-uitstoot en broeikasgassen. Alleen door een verminderde uitstoot kunnen we ervoor zorgen dat de aarde minder opwarmt en het veranderende klimaat tot (nog meer) overlast en schade leidt. Iedereen moet mee kunnen doen om energiebesparende maatregelen te nemen in de eigen woning om lagere energielasten te bewerkstelligen. Daarom moet de gemeente burgers ondersteunen en hen in de gelegenheid stellen om zelf duurzame energie op te wekken. Als het gaat om grootschalige energieopwekking, zoals zonnepanelen en windmolens, dan mag dat wat de SP betreft alleen als er voldoende draagvlak bij omwonenden is.

Bodembeweging door de voormalige mijnbouw en stijgend mijnwater vormen een risico en kunnen voor schade zorgen aan woningen en gebouwen. De provincie en het Rijk hebben op initiatief van de SP in kaart gebracht waar de risico's zijn en hebben een programma opgesteld om voormalige schachten te herstellen. Ook heeft de SP ervoor gezorgd dat er een calamiteitenfonds beschikbaar is voor gevallen van schade. De komende jaren moet er echter nog veel meer gebeuren om de risico's te beperken en om gedupeerden te helpen.

- De gemeente moet samen met woningbouwcorporaties en de provincie plannen maken om huurwoningen te verduurzamen.
- De gemeente moet initiatieven van inwoners voor duurzaamheidsmaatregelen ondersteunen, zoals het energiezuiniger maken van huizen.
- De oprichting van lokale energiecoöperaties moet worden gestimuleerd, zodat huizen of wijken in de omgeving van duurzame energieprojecten hiervan gebruik kunnen maken en hier dus ook van profiteren.
- De gemeente moet aansluiting zoeken bij de provinciale aanpak van verduurzaming in combinatie met asbestsanering. De SP wil dat de gemeente samen met de provincie gaat onderzoeken of er in Kerkrade kansen liggen voor een wijkgerichte aanpak voor asbestsanering en verduurzaming.
- De SP wil dat de onveilige kerncentrale over de grens in Tihange (België) snel wordt gesloten. Acties die sluiting dichterbij brengen moeten door de gemeente actief worden ondersteund.
- De SP wil dat woningen en gebouwen die schade hebben door de voormalige mijnbouw en stijgend mijnwater worden hersteld en dat gedupeerden hiervoor een compensatie ontvangen.
- De gemeente moet samen met de provincie een loket oprichten waar mensen terecht kunnen met vragen over mijn(water)schade aan hun woning.